

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	A Literatura e o seu Contorno Sociocultural		Código	613584112
Titulación	Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016)			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Lopez Criado, Fidel	Correo electrónico	fidel.lopez.criado@udc.es	
Profesorado	Lopez Criado, Fidel	Correo electrónico	fidel.lopez.criado@udc.es	
Web	cileccongresos.com			
Descrición xeral	Esta asignatura abarca o estudio da literatura social en España no século XX, a través de diversas obras/autores representativos.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural
A4	Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos
A8	Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e os seus cambios de paradigma
A9	Aplicar as técnicas de análise cultural respetando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos
A10	Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos
A12	Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais
A13	Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios, artísticos e culturais
A14	Adquirir a capacidade de xestionar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais
B3	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
B4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións(TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da vida
B5	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
B6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben enfrontarse
B7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe
B8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
B10	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
B12	Posuír e comprender coñecementos que aporten unha base e oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B13	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en entornos novos ou pouco coñecidos. dentro de contextos mais amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B14	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
C1	Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva
C2	Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos
C3	Demostrar un compromiso ético coas desigualdades
C4	Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade
C5	Integrar coñecementos de campos de estudos diversos
C6	Aplicar coñecementos e habilidades na resolución de problemas en entornos novos o non familiares en contextos interdisciplinares

C7	Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador
C8	Adquirir a capacidade de concebir e deseñar proxectos de investigación con rigor académico
C9	Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos académicos e de investigación

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer as principais corrientes teóricas que teñen integrado e integran a reflexión sobre a literatura e a cultura, así como os seus antecedentes. Comprender os procesos históricos dos estudos literarios eculturais e os seus cambios de paradigma. Desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais. Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos. Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos. Ampliar o concepto de literatura, a través da súa relación coas TICS, os medios de comunicación, o cine, as artes, no marco da diversidade cultural. Analizar e investigar os mecanismos dos procesos de comunicación. Manexar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais. Adquirir a capacidade de manexar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais.	AM1	BM3	CM1
	AM4	BP1	CM2
	AM8	BP2	CM3
	AM9	BP3	CM4
	AP1	BP4	CM5
	AI1	BP5	CM6
	AI2	BP7	CI1
	AI3	BI1	CI2
		BI2	CI3
		BI3	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Consideracións xerais.	1.1. A literatura como instrumento do poder.
2. Prospección bibliográfica.	1.2. Contextos histórico-literarios.
3. Obradoiro: case-studies.	2.1. Consideracións críticas e historiográficas.
	3.1. Joaquín Dicenta.
	3.2. E. Suárez-Galbán.
	3.3. Clara Sánchez.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A13 A1 A14 A8 A9 A12 B13 B4 B6 B14 B8 B12 B10 B3 C1 C2 C3 C4 C7 C5 C6 C8 C9	10	0	10
Obradoiro	A1 A4 A10 A8 A12 B5 B7 B8 C3 C5 C8	10	21	31
Proba práctica	A1 A4 A10 A8 A9 A12 B13 B5 B7 B14 B12 B10 C3 C4 C7 C6	0	33	33
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O profesor presentará contidos teórico-críticos pertinentes da materia obxecto de estudo.

Obradoiro	Mediante a combinación de diversas metodoloxías (discusión dirixida, debate, exercicios, etc.) o alumno levará a cabo distintas actividades sobor diferentes aspectos do programa baixo a supervisión do profesor.
Proba práctica	O último día de clase, o alumno fará una ampla reflexión hermenéutica e histórico-social, por escrito e de maneira presencial, sobor un tema designado polo profesor e relacionado coa materia objeto de estudo nesta asignatura.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba práctica	Cando o requira ou estime oportuno, o alumno acudirá ao despacho do profesor, durante horario de titorías, para recabar o asesoramento pertinente.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba práctica	A1 A4 A10 A8 A9 A12 B13 B5 B7 B14 B12 B10 C3 C4 C7 C6	Se valorará a capacidade de comprensión e reflexión crítica do alumno en función dun análise hermenéutico e histórico-social sobor un tema obxecto de estudo da asignatura, o razoamento ordenado da exposición, as referencias pertinentes á bibliografía e o uso correcto do idioma castelan.	40
Obradoiro	A1 A4 A10 A8 A12 B5 B7 B8 C3 C5 C8	Se valorará a comprensión e capacidade crítica do alumno mediante Presentacións breves individuais, sobor temas pertinentes ás lecturas de: a) as obras literarias obrigatorias; e b) as lecturas bibliográficas indicadas polo profesor.	60

Observacións avaliación
Recibirán a cualificación de "Non Presentado" aqueles alumnos que non entreguen o traballo tutelado. Na segunda oportunidade, gardaranse as notas de todolas actividades superadas. Para os estudantes con dedicación a tempo parcial ou de modalidades específicas de aprendizaxe e apoio a diversidade, o profesorado responsable poderá adoptar as medidas que considere oportunas para non perxudicar ao alumno. Todoos traballos tutelados serán sometidos a control de "Turnitin", para revisar porcións de texto procedentes doutros textos e sinalar a súa procedencia. Esta ferramenta pode recoñecer traballos previamente presentados, nesta ou noutras universidades, incluso do mesmo estudante. Se esta circunstancia acontecese entenderase como contraria á honestidade académica e aplicárase a Normativa académica de evaluacions. Se o profesor ten algunha dúbida razoable sobor a autoría do traballo tutelado, poderá entrevistar ao alumno durante a revisión de notas para verificar si o alumno é o autor do traballo presentado. Neste caso, a entrevista se grabará e servirá para revisar a nota.

Fontes de información	
Bibliografía básica	Lecturas obrigatorias: 1. Dicenta, Joaquín. Daniel. 1907 (http://bdh-rd.bne.es/viewer.vm?id=0000102456&page=) 2. Suárez-Galban, E. Balada de la guerra hermosa. Madrid: Tropos, 1998.3. Sánchez, Clara. Entra en mi vida. Barcelona: Destino, 2012. Lecturas bibliográficas básicas: Rico, et al (1982). Historia y crítica de la literatura española. Barcelona: Crítica: volúmenes 6, 6/1, 7, 7/1, 8, 8/1, 9 y 9/1, relacionadas cos movementos, autores e obras abarcados na asignatura. O profesor asesorará ao alumno sobre bibliografía específica (personalizada).

Bibliografía complementaria	Lecturas de ampliación bibliográfica :Álvarez Junco, José. La ideología política del anarquismo español (1868-1910). Madrid: Siglo XXI, 1976. Brennan, G. El laberinto español. Barcelona: Plaza y Janés, 1985. Carr, Raymond. España, 1808-1936. Barcelona: Ariel, 1979. Castillo, J.J. El sindicalismo amarillo en España. Madrid: Cuadernos para el diálogo, 1977. Espadas Burgos, M., et al. La España de Alfonso XIII. Madrid: Cuadernos de Historia 16, nº 98, 1985. García Delgado, J.L., ed. La crisis de la Restauración: España entre la I Guerra Mundial y la II República. Madrid: Siglo XXI, 1986. Mainer, José Carlos. "Algunas consideraciones sobre lectura obrera en España (1890-1910)". Teoría y práctica del movimiento obrero en España. Valencia, 1977; 175-239. Malefakis, E. Reforma agraria y revolución campesina en la España del siglo XX. Barcelona: Ariel, 1976. Maurice, J., C. Serrano y Joaquín Costa. Crisis de la restauración y populismo (1875-1911). Madrid: Siglo XXI, 1977. Paniagua, Javier. España: Siglo XX (1898-1931). Madrid: Anaya, 1987.----- La sociedad libertaria. Barcelona: Crítica, 1982. Pérez Ledesma, M. El obrero consciente. Madrid: Alianza, 1987. Rama, C.M. La crisis española del siglo XX. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 1976. Tussel, J. y J. Avilés. La derecha española contemporánea. Sus orígenes: el maurismo. Madrid: Espasa Calpe, 1986. Magnien, B. et al. Ideología y texto en El Cuento Semanal. Madrid: La Torre, 1986. Bibliografía contextual: Prats i Cuevas, España: Siglo XX (1898-1931). Madrid, Anaya 1988. Paniagua, Javier. España: Siglo XX (1931-39). Madrid. Anaya, 1988. Castelló, J.E. España: Siglo XX (1939-78). Madrid, Anaya, 1988. Bibliografía específica TEATRO: * Álvaro, Francisco. El espectador y la crítica. Anuario, vols 1-34. Valladolid: El autor, 1957-1991. * García Lorenzo, Luciano, y María Francisca Vilches de Frutos. "El teatro español del siglo XX: Estado de la investigación y últimas tendencias". Siglo, 20 (1984-85), 1-14. * Halsey, Martha T. "La generación realista: A Selected Bibliography". Estreno, III (1977), 8-13. * Podol, Peter L, et al. "El drama español del siglo XX: Estado de la cuestión bibliográfica". Estreno: 13 (1987), 32-36; 14 (1988), 59-63; 15 (1989), 29-39. * Romera Castillo, José. "Bibliografía", en "Texto y representación desde la perspectiva semiótica: un estado de la cuestión", en Simposio O Teatro e o seu Ensino. Coruña: Universidade da Coruña, 1993. NOVELA: Bertrand de Muñoz, Maryse. La Guerra Civil española en la novela. Los años de la democracia. (Bibliografía comentada), vol III. Madrid: Porrúa Turanzas, 1987. ----- "Bibliografía de la creación literaria sobre la guerra civil española". Anales de la Literatura Española Contemporánea, 12 (1987); 369-417. * Fernández Santander, Carlos. Bibliografía de la novela (1936-1986). La Coruña: Librería Arenas, 1986. * Garrido Gallardo, Miguel Angel. "La teoría de la literatura española en el último lustro: Ensayo bibliográfico", en Varia Bibliográfica: Homenaje a José Simón Díaz. Kassel: Reichenberger, 1988. * González de Mendoza, Pilar. Catálogo bibliográfico de la novela española, 1960-1980; 3 vols. Madrid: Universidad Complutense de Madrid, 1988. * Martínez Cachero, José María. "Bibliografía crítica sobre la novela española entre 1936 y 1980", en La novela española entre 1936 y 1980. Madrid: Castalia, 1985; 481-589. [Bibliografía comentada]. O profesor asesorará ao alumno sobre bibliografía específica (personalizada).
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías